

Białystok, 30.05.2022r.

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz

Klinika Psychiatrii

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Recenzja pracy doktorskiej Marii Krowickiej-Wasyl pt. „Używanie leków uspokajająco-nasennych przez pacjentki z objawami zespołu pęcherza nadreaktywnego -ocena korelacji z nasileniem objawów choroby”.

Promotor: Prof. dr hab. n. med. Artur Rogowski

Rozprawa doktorska lek. Marii Krowickiej-Wasyl dotyczy roli używania leków uspokajająco-nasennych u pacjentek z objawami zespołu pęcherza nadreaktywnego.

W diagnostyce zespołu pęcherza nadreaktywnego (OAB) istotne jest stwierdzenie występowania dolegliwości ze strony układu moczowego takich jak częstomocz, parcia naglące, nykturia oraz nietrzymanie moczu, a także wykluczenie innej, organicznej, czynnościowej lub metabolicznej przyczyny tych objawów. Badania pokazują, że u pacjentów z zaburzeniami depresyjnymi i lękowymi występuje zwiększone subiektywne czucie pęcherza moczowego, co jest jednocześnie także objawem somatyzacji. W literaturze można spotkać nieliczne publikacje dotyczące używania leków uspokajająco-nasennych przez pacjentki z objawami zespołu pęcherza nadreaktywnego. Te pojedyncze badania ukazują, że nawet 30-40% pacjentek z OAB przyjmujących fesoterodynę, solifenacynę lub tolterodynę przyjmuje jednocześnie leki przeciwdepresyjne i przeciwłękowe, a więc leki modulujące czynność układu uroginekologicznego. Powyższe pokazują, że temat podjęty przez doktorantkę jest jak najbardziej istotny z punktu widzenia klinicznego i naukowego.

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz, Klinika Psychiatrii, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

1

Praca liczy 111 stron, 193 pozycje piśmiennictwa, 16 tabel, 8 rycin, streszczenia oraz skróty. We wstępie, autorka w bardzo jasny, zwięzły i uporządkowany sposób przedstawiła teorie dotyczące definicji, etiologii, diagnostyki, skutków i leczenia zespołu pęcherza nadreaktywnego, a także aktualne naukowe dane dotyczące czynników modyfikujących przebieg schorzenia, w tym zaburzeń psychicznych i używania leków psychiatrycznych.

Celem głównym pracy była ocena rozpowszechnienia używania środków uspokajająco-nasennych przez pacjentki zgłaszające objawy pęcherza nadreaktywnego oraz ocena korelacji między przyjmowaniem tych leków a nasileniem objawów OAB. Jednocześnie postawiono dodatkowy cel badawczy - Ocenę korelacji między nasileniem objawów OAB oraz używaniem, nadużywaniem i uzależnieniem od środków uspokajająco-nasennych z wybranymi czynnikami natury psychologicznej (objawami depresji, bezsenności, używania alkoholu i nikotyny).

Doktorantka postawiła następnie hipotezy badawcze:

- główne
  1. Pacjentki zgłaszające objawy pęcherza nadreaktywnego częściej przyjmują leki uspokajająco-nasenne w porównaniu z grupą pacjentek bez OAB.
  2. Przyjmowanie leków uspokajająco-nasennych wykazuje związek z nasileniem objawów OAB.
- dodatkowe
  1. Przyjmowanie leków uspokajająco-nasennych u pacjentek z OAB może mieć wpływ na zmniejszenie nasilenia objawów choroby.
  2. Przyjmowanie leków uspokajająco-nasennych wykazuje związek z wybranymi czynnikami natury psychologicznej (objawami depresji, bezsenności, używania alkoholu i nikotyny).

„Materiał i metody” lek. Maria Krowicka-Wasyl opisała satysfakcjonująco, uzupełniając opis tabelarycznie i rycinami, które są samoopisujące, co pozwala zainteresowanym osobom na posłużenie się tą częścią rozprawy w celu przeprowadzenia podobnych metodologicznie badań. Do badania zakwalifikowano łącznie 160 pacjentek Poradni Uroginekologicznej oraz

Kliniki Położnictwa i Ginekologii Instytutu Matki i Dziecka z objawami zespołu pęcherza nadreaktywnego.

Autorka zaprezentowała wszystkie otrzymane wyniki dosyć dokładnie, posługując się adekwatnymi tabelami i rycinami, które unaoczniają znaczenie wyników.

Analizując „Dyskusję” pracy stwierdziłem, że Autorka skonfrontowała uzyskane wyniki z wynikami innych autorów w sposób bardzo dojrzały i szczegółowy, posługując się bogatą, aktualną literaturą.

Na podstawie wyników, Doktorantka przedstawiła następujące wnioski:

1. OAB jako schorzenie uroginekologiczne może być powiązane z:
  - a. częstszym używaniem leków uspokajająco-nasennych
  - b. częstszym uzależnieniem od BDZ i leków „Z” w perspektywie całego życia
  - c. ogólnie gorszym stanem zdrowia psychicznego i somatycznego
2. Jednocześnie samo używanie środków uspokajająco-nasennych nie przekłada się na nasilenie objawów OAB, a zwiększone ich używanie nie jest powiązane ze zwiększonym używaniem alkoholu i nikotyny.

Warto nadmienić, że lek. Maria Krowicka-Wasyl prowadząc dyskusję, wykazała logiczną zgodność otrzymanych przez siebie wyników, konfrontując je z wynikami badań uzyskanych w innych ośrodkach i ujęła powyższe w logiczne i istotne wnioski.

Podsumowując, badania podjęte przez lek. Marię Krowicką-Wasyl znajdują pełne uzasadnienie, zostały zaplanowane i przeprowadzone w sposób prawidłowy, a uzyskane wyniki Doktorantka przedyskutowała w sposób bardzo dojrzały. Poza tym, Autorka wykazała się szeroką znajomością literatury z zakresu zagadnień dotyczących tematu pracy.

Lektura pracy doktorskiej nasuwa jedynie nieliczne uwagi:

- należałoby przedstawić użyte skale/kwestionariusze w formie aneksu, mimo, iż są częściowo opisane w metodyce, co umożliwiłoby bardziej sprawną analizę wyników pracy

- dyskusja wydaje się być nieco za krótka, co może być związane z częściowym omówieniem i skonfrontowaniem badań własnych z rezultatami innych autorów w wynikach rozprawy.

Nieliczne uwagi zostały dokonane z obowiązku recenzowania i nie mają kardynalnego wpływu na całościową ocenę rozprawy, tym bardziej, że z pewnością zostaną skorygowane przed publikacją wyników.

Rozprawa doktorska lek. Marii Krowickiej-Wasyl stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, doktorantka wykazała się wiedzą teoretyczną w dyscyplinie oraz posiada umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych; tym samym rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017, poz. 1789) i spełnia wszystkie wymagania stawiane pracom promocyjnym na stopień doktora.

W związku z tym, zwracam się z wnioskiem do Wysokiej Rady Naukowej Instytutu Matki i Dziecka o **dopuszczenie** lek. Marii Krowickiej-Wasyl do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz

lekarz medycyny
specjalista psychiatra
1754124

